

Afusellar Montilla

JORDI COCA / Escriptor i professor emèrit de l'Institut del Teatre

AVUI, 3 de desembre del 2009

Tot això tan grotesc que està passant amb l'excusa del Tribunal Constitucional és, de fet, un nou intent d'assimilar Catalunya a aquesta entelèquia anomenada España, i una altra manifestació clara i contundent de fins a quin punt el franquisme sobreviu en els replecs de la malgirbada democràcia saturniana, cega i hereva del dictador que ens acull. I que ningú no vegi una *boutade* en el títol d'aquest paper: si cal, per dur a terme l'homogeneïtzació completa de l'Estat, afusellaran ni que sigui simbòlicament el molt honorable president José Montilla. Recordem que les forces fàctiques de la postguerra immediata van assassinar Companys -a qui encara no s'ha reconegut que va ser víctima d'un crim d'Estat-; ara, doncs, es podria estar preparant una decisió que sense arribar a ser sagnant, conceptualment equivalgui al que Franco va fer amb el nostre president màrtir. Perquè, de fet, quan mataven Companys el que feien era eliminar tota una legalitat i, per la força de les armes, substituir-la per una il·legalitat que, segons sembla, d'una manera o altra continua viva sota la legalitat actual. Altrament, ¿com s'ha d'entendre que en el procés de reforma estatutària s'hagin seguit de manera impecable les vies legals des de l'esperit català del rebuig a la violència, s'hagi fet un procés en què hi són implicades totes les instàncies corresponents, dels ciutadans al rei, de la sobirania popular a la Corona, i res no sigui suficient? Només des d'una intolerància malaltissa, des d'una malèvola i purulenta crosta -que no és la catalana-, des d'una necròtica visió que uns quants tenen de l'Estat, només des d'aquesta perspectiva s'entén el que està passant.

LA CONCLUSIÓ DE TOT AIXÒ ÉS BEN SENZILLA: l'Estat espanyol sorgit de la transició política fa aigües com un titànic. Mentre l'orquestra sona no s'adonen que l'iceberg de la intransigència ferirà de mort la gran baluerna només a causa de l'estupidesa d'uns quants. Es podia haver fet un Estat modern, es podia haver sortit de la dictadura amb grandesa i, superades les diferències, la gran reconciliació hauria estat un fet realment admirable. Però hi ha una misèria tossuda en la mirada espanyola que no admet res que no sigui la puixança excoient del castellà i una forma d'Estat injusta que es basa en l'espoli i l'anihilació dels altres. I en aquesta actitud hi convergeixen tant els uns com els altres, tot i les grans diferències que hi ha en els camps social i moral. Doncs bé: quan els socialistes espanyols diuen que ells defensen la plena constitucionalitat de l'Estatut català i que els problemes els han provocat els del PP en presentar el recurs, ens ho hem de mirar amb reserves. En realitat això no passa de ser el clàssic repartiment de papers entre policies bons i policies dolents. ¿O ja no es recorda la fruïció en què molts barons del PSOE passaven el ribot sobre el projecte d'Estatut aprovat pel Parlament de Catalunya? ¿Tampoc no es recorden les múltiples declaracions de tants alts càrrecs del socialisme espanyol mossegant-nos únicament per ser com som? ¿S'ha oblidat que després del cop d'Estat uns i altres es van posar d'acord per fer desaparèixer el grup dels socialistes catalans a Madrid? ¿Quantes lleis dites *harmonitzadores* s'han dictat per minimitzar-nos? ¿No se sap que per a uns i altres des de les Espanyes som vistos com uns *polacs* estranys i torrabosses? En fi, tot i la complexitat del tema basc i la dificultat de parlar-ne des de fora, ¿potser no és veritat que el pacte del PSOE amb el PP al País Basc equival a admetre que aquells assumeixen íntegrament la visió de l'Estat que tenen els seguidors de don Manuel Fraga, íclit col·laborador de la dictadura? Naturalment es diu que aquest pacte és

per acabar més eficaçment amb ETA, com si els del PNB fossin còmplices dels terroristes...

DIT TOT AIXÒ, AFEGEIXO QUE des del meu punt de vista el president Montilla ho està fent molt bé. No té el carisma de Maragall, però en el tema del finançament va defensar amb claredat les posicions de Castells i, d'ençà d'aleshores, no s'ha deixat vèncer per les pressions de cap mena ni ha jugat al derrotisme fàcil dient, tal com ho ha fet Pujol, que aquest Estatut no val la pena i que no suposarà cap millora. Potser no, però voldria recordar que és l'Estatut que en bona mesura va pactar el senyor Mas el 2006, i molt a la baixa... D'altra banda, si la lluita per aquest Estatut no val la pena, què ens està proposant Pujol? El retorn a l'Estatut anterior? No ens pot proposar gaire cosa més si no és independentista... En canvi Montilla, que tampoc no és independentista, defensa de manera exemplar l'Estatut i, fent-ho tal com ho està fent, esdevé una baula important en la recuperació de la dignitat nacional. És com si el president s'adonés que pateix un intent d'afusellament moral, com si hagués assumit del tot què suposa presidir Catalunya i que, d'una manera o altra, esdevenint president s'ha fet dipositari de les reivindicacions fonamentals d'aquesta terra tan mal tractada.

ARA BÉ, DETERMINAR LES CONSEQÜÈNCIES que l'episodi del Constitucional tindrà en el PSC és tota una altra cosa. Des de l'exterior de la maquinària política, i també de manera minoritària des de l'interior, ja s'ha dit que els vint-i-cinc diputats del PSC a Madrid són la clau de volta que podria desencallar una infinitud de temes catalans. S'hauria d'admetre que una cosa és col·laborar amb els socialistes espanyols - estem encantats de fer-ho sempre que no ens perjudiquin- i una altra de diferent que ens vegin com una delegació perifèrica. Caldria, doncs,

recuperar el grup parlamentari propi i tractar amb el PSOE tot el que correspongui, però d'igual a igual, perquè en aquestes coses també es manifesta una certa idea d'Espanya. ¿O és normal que d'una banda defensem el tracte bilateral a l'Estatut i en canvi el dia a dia ens digui el contrari?

EN TOT CAS TAMBÉ ÉS VERITAT QUE ara diversos càrrecs de l'aparell socialista fan declaracions que haurien resultat impensables fa un any. L'evidència de com es tracta Catalunya, la incomprensió institucional que el president Montilla pateix en carn pròpia, i, tot cal dir-ho, la inèrcia de governar, en deuen ser l'explicació. Però el més important és que el president no enganya quan parla a Catalunya ni quan parla a Madrid. Té un únic discurs i és ben clar: ell no és independentista, i defensarà fins a les darreres conseqüències l'Estatut perquè, digui el que digui el famós tribunal, el camí que s'ha fet per a la seva aprovació és impecable i, a més, qualsevol altra opció equivaldria a l'afusellament metafòric i polític de què estem parlant. De manera que ja veurem què decideixen els del Titànic? Potser sí que, tal com diuen els amics d'Esquerra, l'Espanya actual no para de fabricar independentistes catalans.